

[97]

**SARDAR PATEL UNIVERSITY
VALLABH VIDYANAGAR
MASTER OF EDUCATION**

**Fourth Semester External Examination April-2017
PEO4EMD2B1 INTRODUCTION TO GUIDANCE AND COUNSELING**

Date: 10-04-2017

Marks: 70

Day: Monday

Time: 02.00 to 05.00 p.m. (3 Hours)

Instructions

- All the questions are compulsory
- There are six questions in all.
- Number to the right indicate marks

Q. 1 Answer any FIVE of the following questions (15)

1. Mention any four purpose of guidance and explain understanding of self as one of the purposes of guidance?
2. What is the role of a school for 'Self-discovery' of the students?
3. What is the need of guidance at secondary level?
4. Mention school guidance services and explain any one of them in brief?
5. Explain the concept of educational guidance?
6. What are the advantages of group guidance?

Q.2 Explain in detail group guidance focusing following points: (10)

- * Career talk
- * Group discussion
- * Career information

OR

Q.2 Explain guidance programme at +2 level focusing following points: (10)

- * Objectives of the programme and planning
- * Careers and preferences
- * world of work

Q.3 Write short notes on any TWO of the following. (10)

1. Vocational guidance
2. Skill and qualities of a professional counsellor
3. Promotion of mental health through counseling

Q. 4 Answer any FIVE of the following questions. (15)

1. What are the main points of professional ethics for counselors?
2. What is cognitive intervention in the process of counseling?
3. Explain the concept of family counseling in brief?

4. Why our adolescents need counseling?
5. Explain any two stages of counseling?
6. Make any four arguments in favour of 'Person centred counselling'?

Q. 5 Explain peer counseling in detail keeping following points in mind: (10)

- * Concept of peer counseling
- * Advantages of peer counseling
- * Peer counseling process

OR

Q. 5 Explain counseling to girls focusing following points: (10)

- * Need and importance
- * Level of maturity
- * Teenage and adolescence period

Q. 6 Write short notes on any TWO of the following (10)

1. Counseling to special group children
2. Counseling to gifted children
3. Present scenario of counseling service in the school

ગુજરાતી તરજૂમો

સૂચનાઓ

- (૧) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- (૨) કુલ ૦૬ પ્રશ્નો છે
- (૩) જમણી બાજુના આંકડા પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(15)

૧. માર્ગદર્શનના કોઈપણ ચાર ઉદ્દેશો જણાવી 'સ્વની સમજ' ની સમજૂતિ આપો.
૨. વિદ્યાર્થીઓના 'સ્વનીશોધ' અંગે શાળાની ભૂમિકા જણાવો.
૩. 'માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ માર્ગદર્શનની શી જરૂરિયાત છે ?
૪. શાળાની માર્ગદર્શન સેવાઓ જણાવી કોઈપણ એક ટૂંકમાં સમજાવો.
૫. શૈક્ષણિક માર્ગદર્શનની સંકલ્પના સમજાવો.
૬. જૂથ માર્ગદર્શનના લાભ કયા કયા છે?

પ્ર.૨ જૂથ માર્ગદર્શનની વિગતે સમજૂતિ નીચેના મુદ્દાઓના પ્રકાશમાં સમજાવો.

(10)

- * કારકિર્દી વાર્તાલાપ
- * જૂથ ચર્ચા
- * કારકિર્દી માહિતી

અથવા

પ્ર.૨ +૨ કક્ષાએ માર્ગદર્શન કાર્યક્રમ નીચેના મુદ્દાઓના પ્રકાશમાં સમજાવો.

(10)

- * કાર્યક્રમના હેતુઓ અને આયોજન
- * કારકિર્દી અને પસંદગીઓ
- * કાર્ય વિશ્વ

પ્ર.૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(10)

૧. વ્યવસાયિક માર્ગદર્શન
૨. વ્યવસાયિક સલાહકર્તા ગુણો અને કૌશલ્યો
૩. સલાહકાર્ય દ્વારા માનસિક સ્વાસ્થ્યનું ઉચ્ચ ઉર્જાનું ઉર્જાનું

પ્ર.૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (15)

૧. વ્યાવસાયિક સલાહકાર્ય કર્તાની નીતિશાસ્ત્ર અંગેના મહત્વના મુદ્દા જણાવો.

૨. સલાહકાર્ય પ્રક્રિયામાં જ્ઞાનાત્મક દરમિયાનગીરી એટલે શું?

૩. 'પરિવાર સલાહકાર્ય' ની સમજૂતિ ટૂંકમાં લખો.

૪. તરુણોને સલાહકાર્યની શી જરૂરિયાત છે?

૫. સલાહકાર્યના કોઈપણ બે સોપાન સમજાવો.

૬. 'વ્યક્તિ કેન્દ્રી સલાહકાર્ય' ની તરફેણમાં કોઈપણ ચાર દલીલો કરો.

પ્ર.૫ સમવયસ્ક જૂથ માર્ગદર્શનની વિગતે સમજૂતિ નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખી આપો. (10)

- 'સમવયસ્ક જૂથ' સલાહકાર્યની સંકલ્પના
- સમવયસ્ક જૂથ' સલાહકાર્યના લાભો
- સમવયસ્ક જૂથ' સલાહકાર્ય પ્રક્રિયા

અથવા

પ્ર.૫ કિશોરીઓને સલાહકાર્યની સમજૂતિ નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી આપો. (10)

- જરૂરિયાત અને મહત્વ
- પરિપક્વતાની કક્ષા
- કિશોરીઅવસ્થા અને તરુણાવસ્થાએ સલાહકાર્ય

પ્ર.૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (10)

૧. વિશિષ્ટ જૂથના બાળકોને સલાહકાર્ય
૨. પ્રતિભાસમ્પન્ન બાળકોને સલાહકાર્ય
૩. પ્રવર્તમાન શાળાઓમાં સલાહકાર્યની પરિસ્થિતિ

—X—

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 02

[112]

Sardar Patel University
M. Ed. (Education) 2016-2017
Semester - 4

PE 04EMD2B2 School Counseling Programme

Date: 11 / 04 / 2017

Marks : 70

Day: Tuesday

Time : 2-5

Instructions

- All questions are compulsory
- There are six questions in all.
- Numbers to the right indicate marks

Q. 1 Answer any 5 questions in approximately 70 words each (15)

1. How is guidance related with education?
2. What are main resources required for organizing guidance services?
3. Write the constitution of school guidance committee.
4. How does community help in guidance?
5. Why is evaluation required in guidance?
6. How is planning of guidance services done in schools?

Q.2 Write an essay of about 300 words on any one topic. (10)

1. Organization of Guidance Programmes in schools
2. Types of guidance services: orientation, information, individual inventory, counselling

Q.3 Write short notes on any two of the following. (10)

1. Importance of guidance at various levels of schooling
2. Importance of guidance based curriculum and its main features
3. Placement Services

Q. 4 Answer any 5 questions in approximately 70 words each. (15)

1. What are the roles and functions of school guidance committee?
2. What is the role of teacher and principal in guidance programme?
3. What are main causes of underachievement?
4. How can we reduce stress of students?
5. What are the main behavioral problems of students at school?
6. What practices should be used to provide guidance to gifted and creative children in classroom?

Q. 5. Write an essay of about 300 words on any one. (10)

1. Delinquency among students causes, identification and guidance
2. Guidance for physically and intellectually challenged students

Q. 6 Write short notes on of any two. (10)

1. Guidance for socially and economically disadvantaged students
2. Concept and identification process of students with special abilities and needs
3. Promotion of psychological well-being and peace through school based programme

સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી

એમ.એડ. વર્ષ : ૨૦૧૬-૧૭ સેમેસ્ટર - ૦૪

PE 04EMD2B2 School Counseling Programme

તા: 11/04/2017

ગુણ: 70

સમય: 02-05

સુચના:

- તમામ 6 પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- પ્રશ્નોની બાજુમા દર્શાવેલ આંક ગુણ દર્શાવે છે.

- પ્રશ્ન-1. કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દો) (૧૫)
1. માર્ગદર્શન અને શિક્ષણ વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો.
 2. માર્ગદર્શન સેવા શરૂ કરવા માટે કયા કયા મુખ્ય સ્ત્રોતો જરૂરિયાત પડે છે?
 3. શાળા માર્ગદર્શન સમિતીના સંગઠનની ચર્ચા કરો.
 4. સમાજ કેવી રીતે માર્ગદર્શનમાં ઉપયોગી થાય છે?
 5. માર્ગદર્શનમાં મૂલ્યાંકનની શું જરૂરિયાત પડે છે?
 6. શાળામાં માર્ગદર્શનનું આયોજન કેવી રીતે થાય છે?
- પ્રશ્ન-૨ કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ સવિસ્તાર લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો) (૧૦)
1. શાળામાં માર્ગદર્શન કાર્યક્રમનું આયોજન
 2. માર્ગદર્શનનાં પ્રકારો : અભિમુક્તા, માહિતી, વ્યક્તિગત સંશોધિકા, સલાહ
- પ્રશ્ન-૩ કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (૧૫૦ શબ્દો). (૧૦)
1. શાળાની જુદી જુદી કક્ષાઓ માટે માર્ગદર્શનની જરૂરિયાત
 2. માર્ગદર્શન આધારિત અભ્યાસક્રમ અને તેના લક્ષણો
 3. ઉદ્દેશ સેવા
- પ્રશ્ન-૪ કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દો) (૧૫)
1. શાળા માર્ગદર્શન સમિતીની ભૂમિકા અને કાર્યો શું છે?
 2. માર્ગદર્શન કાર્યક્રમમાં શિક્ષક અને આચાર્યની ભૂમિકા શું છે?
 3. નિમ્ન સફળતા મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓના કારણો જણાવો.
 4. વિદ્યાર્થીઓનો તણાવ કેવી રીતે દૂર કરી શકાય?
 5. વિદ્યાર્થીઓની શાળામાં વર્તણુકને લગતી કઈ ક સમસ્યાઓ જોવા મળે છે?
 6. પ્રતિભાશાળી અને સર્જનશીલ બાળકોને શાળામાં વર્ગખંડમાં માર્ગદર્શન માટે કઈ કઈ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરશો?
- પ્રશ્ન-૫ કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો) (૧૦)
1. વિદ્યાર્થીઓના કારણો, ઓળખ અને માર્ગદર્શનમાં પ્રમાદ
 2. શારિરીક અને બૌદ્ધિક ખામીવાળા બાળકો માટે માર્ગદર્શન
- પ્રશ્ન-૬ કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦)
1. સામાજિક અને આર્થિક રીતે નબળા વિદ્યાર્થીઓ માટે માર્ગદર્શન
 2. વિશિષ્ટ કૌશલો અને જરૂરિયાતવાળા બાળકોની સંકલ્પના અને ઓળખ પ્રક્રિયા
 3. શાળાકીય કાર્યક્રમો દ્વારા મનોવૈજ્ઞાનિક લાભ અને શાંતિ

=====*****=====

[98]

SARDAR PATEL UNIVERSITY**M.Ed Examination Semester IV****PE04EMD2C1 – Education Measurement & Evaluation****Monday, 10th April 2017****Time : 2.00pm to 5.00pm**

Total Marks: 70

Instructions:

- (1) All the questions are compulsory.
- (2) The figures in brackets to the right extreme.

Q-1 Answer any five of the following questions. (15)

1. Explain concept of educational measurement.
2. Describe concept of educational evaluation.
3. Give difference between education measurement and evaluation.
4. Write general principles of evaluation process.
5. Role of evaluation in improving teaching.
6. Explain instructional objectives as learning outcomes.

Q-2 Explain Bloom's Taxonomy focusing following points: (10)

- Cognitive domain (Revised)
- Psychomotor domain

OR**Q-2 Describe methods of stating instructional objectives in detail. (10)****Q-3 Write Short notes on any Two of the following. (10)**

1. Affective domain
2. Types of testing
3. Types of evaluation

Q-4 Answer any five of the following questions. (15)

1. Write advantages of short answer questions.
2. How we construct a short answer questions? Give example.
3. Write limitations of multiple choice question.
4. How we construct a question bank?
5. Write suggestion about to prepare interpretive exercise.
6. Why we use computer in evaluation?

Q-5 "Essay type question is higher order thinking skills" focusing following points & Explain. (10)

- Construction
- Advantages
- Limitations

OR**Q-5 Explain interpretive exercise focusing following points (10)**

- Construction
- Merits
- Limitations

Q-6 Write Short notes on any Two of the following. (10)

1. Grading system
2. Semester system
3. Continuous internal assessment

સૂચના: તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

પ્રશ્નોની બાજુમાં દર્શાવેલ આંક ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(૧૫)

૧. શૈક્ષણિક માપનની સંકલ્પના સમજાવો.
૨. શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના વર્ણવો.
૩. શૈક્ષણિક માપન અને મૂલ્યાંકન વચ્ચેનો વફાવત આપો.
૪. મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાના સામાન્ય સિદ્ધાંતો લખો.
૫. અધ્યાપન સુધારણામાં મૂલ્યાંકનની ભૂમિકા.
૬. સમજાવો: અધ્યયન નિપજ તરીકે શૈક્ષણિક હેતુઓ.

પ્રશ્ન ૨ બ્લૂમનું વર્ગીકરણ નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખી સમજાવો.

(૧૦)

- જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્ર (સુધારેલ)
- ક્રિયાત્મક ક્ષેત્ર

અથવા

પ્રશ્ન ૨ શૈક્ષણિક હેતુઓના આલેખની પદ્ધતિ વિગતવાર વર્ણવો.

(૧૦)

પ્રશ્ન ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૦)

૧. ભાવાત્મક ક્ષેત્ર
૨. પરીક્ષણના પ્રકારો
૩. મૂલ્યાંકનના પ્રકારો

પ્રશ્ન ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૧૫)

૧. ટૂંક જવાબી પ્રશ્નના ફાયદાઓ લખો.
૨. આપણે કઈ રીતે ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો રચીએ છીએ? ઉદાહરણ આપો.
૩. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોની મર્યાદાઓ લખો.
૪. આપણે કઈ રીતે પ્રશ્નબેંક રચીએ છીએ?
૫. અર્થઘટનાત્મક કસોટી તૈયાર કરવા વિશેના સૂચનો લખો.
૬. શા માટે આપણે મૂલ્યાંકનમાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ કરીએ છીએ.

પ્રશ્ન ૫ “નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો ઉચ્ચ વિચારશીલતા કૌશલ્યો છે.” નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખી સમજાવો. (૧૦)

- સંરચના
- ફાયદાઓ
- મર્યાદાઓ

અથવા

પ્રશ્ન ૫ અર્થઘટનાત્મક કસોટી નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખી સમજાવો.

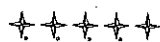
(૧૦)

- સંરચના
- ફાયદાઓ
- મર્યાદાઓ

પ્રશ્ન ૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૦)

૧. ગ્રેડીંગ પદ્ધતિ
૨. સેમેસ્ટર પદ્ધતિ
૩. સતત આંતરિક મૂલ્યાંકન

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 04

[113]

SARDAR PATEL UNIVERISTY

M.ED. (SEMESTER -4) EXAMINATION

11TH April 2017 (Tuesday)

2-00 PM To 5-00 PM

PE04EMD2C2-Psychological Measurement

Total Marks (70)

Instructions:

1. Read questions carefully and answer to the point.
2. Figures at the right indicate marks of each question.

Q-1 Answer any five of the following questions: (15)

1. What is classical test theory? State its limitations.
2. Explain the concept of criterion reference test.
3. Why establishment of norms is necessary in test standardization? Explain it.
4. What is age norms? Explain it with proper illustration.
5. What is IQ? Discuss it.
6. How measurement of intelligence is useful in education? Explain it with proper example.

Q-2 Discuss standardized test in terms of following points: (10)

- Meaning and uses of standardized test.
- Steps of test standardization

OR

Q-2 Discuss intelligence in terms of following points: (10)

- Meaning and nature of intelligence
- Types of intelligence test

Q-3 Write short note (Any two) (10)

- 1) Types of validity
- 2) Difference between individual and group test of intelligence
- 3) Intelligence tests standardized in Gujarati

Q-4 Answer any five of the following questions:

(15)

- 1) What is attitude? Explain its nature.
- 2) Why measurement of aptitude is important in education? State your views.
- 3) Give some examples of recent researches in the area of aptitude.
- 4) What is DATB? Which are the main abilities that you can measure through DATB?
- 5) State the difference between introvert and extrovert personality.
- 6) What is personality inventory? State its merits and demerits.

Q-5 Discuss aptitude with reference to the following points:

(10)

- Meaning and nature of aptitude.
- Aptitude tests standardized in Gujarati.

OR

Q-5 Discuss personality with reference to following points:

(10)

- Meaning and nature of personality.
- Self – Reporting techniques of personality.

Q-6 Write short note: (any two)

(10)

- 1) Measurement of aptitude.
- 2) Recent researchers in the area of attitude.
- 3) Projective techniques of personality.

ગુજરાતીતરજૂમો

પ્ર-૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (૧૫)

- ૧ પરંપરાગત કસોટી સિધ્ધાંત એટલે શું? તેની મર્યાદાઓ જણાવો.
- ૨ મૂલક સંદર્ભે કસોટીની સંકલ્પના સમજાવો.
- ૩ કસોટી પ્રમાણીકરણમાં માનક પ્રસ્થાપિત કરવા શા માટે જરૂરી છે? તે સમજાવો.
- ૪ વયમાનાંકો એટલે શું? યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- ૫ બુધ્ધિ આંક એટલે શું? ચર્ચા કરો.
- ૬ બુધ્ધિનું માપન શિક્ષણમાં કઈ રીતે ઉપયોગી છે? યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

પ્ર-૨ નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે પ્રમાણિત કસોટીની ચર્ચા કરો. (૧૦)

- પ્રમાણિત કસોટીનો અર્થ અને ઉપયોગો.
- કસોટી પ્રમાણીકરણના સોપાનો.

અથવા

પ્ર-૨ નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે બુધ્ધિની ચર્ચા કરો. (૧૦)

- બુધ્ધિનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- બુધ્ધિ કસોટીના પ્રકારો.

પ્ર-૩ ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦)

- ૧ પ્રમાણભૂતતાના પ્રકારો
- ૨ વ્યક્તિગત અને સમૂહ બુધ્ધિ કસોટી વચ્ચેનો તફાવત
- ૩ ગુજરાતીમાં પ્રમાણિત થયેલ બુધ્ધિ કસોટીઓ

પ્ર-૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (૧૫)

- ૧ વલણ એટલે શું? તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- ૨ શિક્ષણમાં અભિયોગ્યતાનું માપન શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે? તેમારા મંતવ્યો જણાવો.
- ૩ અભિયોગ્યતાના ક્ષેત્રમાં થયેલ નૂતન સંશોધનોના કેટલાંક ઉદાહરણ આપો.
- ૪ DATB એટલે શું? DATB દ્વારા તમે કઈ મુખ્ય શક્તિઓનું માપન કરી શકો છો?

પ અંતર્મુખી અને બહિર્મુખીવ્યક્તિત્વવચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

૬ વ્યક્તિત્વ સંશોધનિકા એટલે શું ? તેના કાયદા અને ગેરકાયદા જણાવો.

પ્ર-૫ નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે અભિયોગ્યતાની ચર્ચા કરો. (૧૦)

- અભિયોગ્યતાનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- ગુજરાતીમાં પ્રમાણિત થયેલ અભિયોગ્યતા કસોટીઓ.

અથવા

પ્ર-૫ નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે વ્યક્તિત્વની ચર્ચા કરો. (૧૦)

- વ્યક્તિત્વની અર્થ અને સ્વરૂપ.
- વ્યક્તિત્વની સ્વઅહેવાલની પ્રયુક્તિઓ.

પ્ર-૬ ટૂંકનોંધ લખો. (પાંચતેલ) (૧૦)

૧ અભિયોગ્યતાનું માપન

૨ વલણના ક્ષેત્રમાં થયેલ નૂતન સંશોધનો

૩ વ્યક્તિત્વની પ્રક્ષેપણ પ્રયુક્તિઓ

— X —